

Sygn. akt: I C 161/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tadeusz Trojanowski
Protokolant:	Marta Strzała

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2015 roku w Gliwicach

spraw

z powództwa Ł. G.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G.

o uchylenie uchwały;

z powództwa A. S. (1)

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G.

o uchylenie uchwały

z powództwa B. i W. B.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G.

o uchylenie uchwały;

z powództwa M. F.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G.

o uchylenie uchwały;

1. oddała powództwa;

2. odstępuje od obciążania powodów kosztami procesu.

I C 161/14

UZASADNIENIE

Powód A. S. (1) domagał się uchylenia uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej D. w G. nr (...) z dnia 27 maja 2014r.

Powód Ł. G. domagał się uchylenia uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej D. w G. nr (...) z dnia 27 maja 2014r.

Powód M. F. domagał się uchylenia uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej D. w G. nr (...) z dnia 27 maja 2014r.

Powodowie B. i W. B. domagali się uchylenia uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej D. w G. nr (...) z dnia 27 maja 2014r.

Zarządzeniami z dnia 5 marca 2015 roku połączono sprawy powodów do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Wskazywane przez powodów uchwały miały jednakową treść i różniły się jedynie numerami.

W uzasadnieniach pozwów powodowie podnosili, że zaskarżone uchwały są sprzeczne z postanowieniami statutu Spółdzielni, w szczególności z § 5 statutu, naruszając ich potrzeby mieszkaniowe i inne potrzeby. Powyższe opierali na fakcie przeprowadzenia prac remontowych w budynku i lokalach, do których przysługują im własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu, w zakresie przekraczającym ustalenia pomiędzy pozwaną i powodami. Dalej wywodzili, że uchwały są sprzeczne z dobrymi obyczajami, gdyż pozwana dokonała jednostronnego złamania ustalonych przed rozpoczęciem robót zasad finansowania i rozliczania zadania inwestycyjnego. Niezależnie od tego wskazali, że celem uchwał jest pokrzywdzenie członków Spółdzielni, gdyż ich prawomocność zmusi ich do wydatkowania środków w trybie i czasie, który został jednostronnie narzucony przez pozwaną. Podnieśli również, że Walne Zgromadzenie nie uwzględniło żadnych wniosków zgłoszonych przez członków do porządku obrad oraz dotyczących regulaminu obrad, w tym dotyczących wyniku finansowego pozwanej za rok 2013.

Pozwana w odpowiedziach na pozwy wniosła o oddalenie powództwa. Zaprzeczyła jakoby zaskarżone uchwały były sprzeczne ze statutem lub dobrymi obyczajami, bądź naruszały prawa powodów. Podniosła, że powodowie mogą dochodzić swoich roszczeń w innych postępowaniach, które zresztą są w toku.

Sąd ustalił co następuje:

Powodowie są członkami Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. i przysługuje im spółdzielcze własnościowe prawo do lokali mieszkalnych położonego w G. przy ul. (...). Powód A. S. (1) ma mieszkanie nr (...). Powód Ł. G. ma mieszkanie nr (...). Powód M. F. ma mieszkanie nr (...). Powodowie B. i W. B. mają mieszkanie nr (...).

W budynku, w którym usytuowane są lokale powodów pozwana przeprowadzała szeroko zakrojone inwestycje remontowo – budowlane. Uchwałą Rady Nadzorczej Spółdzielni z dnia 18 maja 2010r., nr (...) zatwierdzono „Regulamin finansowania i rozliczania zadania inwestycyjno – remontowego w nieruchomości przy ul. (...) w G., który to regulamin stanowił integralną część uchwały. Następnie Rada Nadzorcza podejmowała kolejne uchwały w przedmiocie rozliczenia nakładów poniesionych na remont i rozbudowę budynku . W dniu 19 listopada 2013r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę nr (...) o treści: „Na podstawie analizy przedłożonej przez Zarząd, Rada Nadzorcza zatwierdza wysokość odpisu na fundusz remontowy w roku 2014: 1. od stycznia do marca 2014r. wg. stawek z grudnia 2013r., 2. od kwietnia 2014r. wg. stawek poniżej zatwierdzonych:”, przy czym dla lokali objętych prawem powodów stawka za m⁽²⁾ od stycznia do marca 2014r. wynosiła: 4 zł., zaś od kwietnia do grudnia 2014r. :

dla lokalu nr (...) (Ł. G.) -5,78 zł

dla lokalu nr (...) (A. S. (1)) – 9,60 zł

dla lokalu nr (...) (M. F.) -7,17 zł

dla lokalu nr (...) (W. i B. B. (2)) -7,98 zł

Powodowie podjęli kroki zmierzające do zaskarżenia w/w uchwały Rady Nadzorczej w trybie postępowania wewnątrzspółdzielczego. Pozwana odmówiła nadania dalszego biegu odwołaniom złożonym przez powodów powołując się na uchybienia formalne i niezachowanie trybu przewidzianego w przepisach prawa spółdzielczego. Ostatecznie powodowie pismami datowanymi na 7 maja 2014r. zażądali wprowadzenia do porządku obrad Walnego Zgromadzenia wniosku o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej, przedstawiając projekt uchwały o treści: „uchylić uchwałę rady Nadzorczej SM (...)/ (...) z dnia 19 listopada 2013r., w sprawie odpisu na fundusz remontowy w roku 2014 dla oznaczonej w niej nieruchomości.” Uwzględniając wniosek pozwana wprowadziła zgłoszony przez członków Spółdzielni projekt uchwały w porządku obrad Walnego Zgromadzenia zwołanego na dzień 27 maja 2014r.

Na Walnym Zgromadzeniu w dniu 27 maja 2014r. odczytano wnioski powodów i jednobrzmiące projekty uchwał nr (...) (nie będąca przedmiotem procesu) (...) oraz (...) (będąca przedmiotem innego procesu) które brzmiały: „ działając na podstawie prawnej: art. 38 § 1 pkt 2) i 9) ustawy z dnia 16 września 1982 roku –Prawo spółdzielcze (z roku 2003 Dz.U.Nr 188, poz.1848-z późn. zm./dalej PS/)art. 8/ze Zn.3/ust.10 i 11 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych(text jednolity z 17 października 2013 Dz. U. poz. 1222/dalej; USM/), Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) postanawia: Uchylić uchwałę Rady Nadzorczej SM (...)/ (...) z 19 listopada 2013roku w sprawie odpisu na fundusz remontowy w roku 2014 dla oznaczonej w niej nieruchomości”.

Wyniki głosowania dla uchwały nr (...) przedstawiały się następująco: 8 głosów za, 26 głosów przeciw, 9 głosów wstrzymujących (protokół z Walnego Zgromadzenia k. 10 i nast. akt I C 161/14). Projekt nie został przegłosowany większością głosów, a zatem uchwała nie została podjęta.

Wyniki głosowania dla uchwały nr (...) przedstawiały się następująco: 8 głosów za, 26 głosów przeciw, 9 głosów wstrzymujących (protokół z Walnego Zgromadzenia k. 10 i nast. akt I C 161/14). Projekt nie został przegłosowany większością głosów, a zatem uchwała nie została podjęta.

Wyniki głosowania dla uchwały (...) przedstawiały się następująco: 8 głosów za, 26 głosów przeciw, 8 głosów wstrzymujących (protokół z Walnego Zgromadzenia k. k. 10 i nast. akt I C 161/14.). Projekt nie został przegłosowany większością głosów, a zatem uchwała nie została podjęta.

Wyniki głosowania dla uchwały (...) przedstawiały się następująco: 8 głosów za, 28 głosów przeciw, 9 głosów wstrzymujących (protokół z Walnego Zgromadzenia k. 10 i nast. akt I C 161/14). Projekt nie został przegłosowany większością głosów, a zatem uchwała nie została podjęta.

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty ujawnione na pierwszej rozprawie w aktach sprawy Ł. G.(k.157,158 akt I C 165/14), które , za wyjątkiem protokołu z przebiegu Walnego Zgromadzenia, nie były kwestionowane przez strony. Należy jednak podkreślić, że strony nie kwestionowały faktu poddania projektów uchwał pod głosowanie, ani uwidocznionych w protokole wyników tego głosowania, okoliczności te należy uznać za bezsporne, a protokół w tej części za wiarygodny.

Sąd oddalił pozostałe wnioski dowodowe stron zmierzające do ustalania przebiegu Zgromadzenia oraz zasadności uchwały Rady Nadzorczej nr (...), uznając, że okoliczności będące przedmiotem dowodu nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Na ostatniej rozprawie powód A. S. (1) złożył wniosek o kontynuowanie postępowania (k.143).Odnośnie wypowiedzi strony powodowej z tej rozprawy stwierdzić należy, że nie zachodzi ograniczenie praw spółdzielców, gdyż mogą oni korzystać z innych środków prawnych, z tym że nie jest rolą sądu wskazywać alternatywne rozwiązania gdyż zadaniem sądu jest rozstrzygać spory w ramach zakreślonych przez strony. Nie można mówić ,że uchwały zostały podjęte „z wadą prawną” gdyż jak wykazano niżej- nie zostały one podjęte.

Sąd zważył co następuje:

W myśl art. 42 § 1 Prawa spółdzielczego uchwały walnego zgromadzenia obowiązują wszystkich członków spółdzielni i wszystkie jej organy. Zgodnie z art. 42 § 3 Prawa spółdzielczego uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. W doktrynie ukształtował się pogląd, że uchwała walnego zgromadzenia dotknięta uchybieniami wymienionymi w art. 42 § 3 prawa spółdzielczego jest dotknięta względną nieważnością, tj. traci moc dopiero w razie jej prawomocnego uchYLENIA przez sąd. Żądanie uchYLENIA uchwały można jednak złożyć tylko w stosunku do uchwał istniejących tzn. skutecznie podjętych przez walne zgromadzenie.

Zgodnie z art. 41 § 2 prawa spółdzielczego uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, chyba że ustawa lub statut stanowią inaczej. Z kolei z art. 8³ ust. 8 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i w § 27 statutu pozwanej wynika, iż walne zgromadzenie jest ważne niezależnie od liczby obecnych na nim członków. Z porównania treści cytowanych regulacji należy zatem wywodzić, że uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na zgromadzeniu członków.

Art. 8³ ust. 9 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych stanowi, że uchwałę uważa się za podjętą, jeżeli była poddana pod głosowanie wszystkich części walnego zgromadzenia, a za uchwałą wypowiedziała się wymagana w ustawie lub statucie większość ogólnej liczby członków uczestniczących w walnym zgromadzeniu. Przepis ten odnosi się co prawda wprost do sytuacji, w której walne zgromadzenie członków spółdzielni mieszkaniowej podzielone jest na części, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca, niemniej można wywieść z niego ogólną regułę, że uchwała może zostać uznana za podjętą, jeżeli spełniły się dwie konieczne przesłanki: po pierwsze została poddana pod głosowanie walnego zgromadzenia, a po drugie uzyskała wymaganą większość głosów. Podobną zasadę sformułowano w §27 ust. 3 statutu pozwanej, który brzmi: „Uchwałę uważa się za podjętą, jeżeli była poddana pod głosowanie Walnego Zgromadzenia, a za uchwałą opowiedziała się wymagana w statucie większość ogólnej liczby członków uczestniczących w Walnym Zgromadzeniu.”

O ile jedna z przesłanek uznania uchwał za podjęte, tj. poddanie ich pod głosowanie walnego zgromadzenia, bezspornie została spełniona, o tyle nie sposób przyjąć, że uchwały została przegłosowana większością głosów, skoro uzyskały one mniej głosów za, a więcej głosów przeciw, przy wskazywanej liczbie głosów wstrzymujących. W tej sytuacji Sąd uznał, że uchwały nie zostały podjęte.

Podobne stanowisko dotyczące kwestii podjęcia i istnienia uchwały wyrażone zostało również przez A. S. w komentarzach do art. 42 Prawa spółdzielczego (A. Stefaniak, Prawo spółdzielcze oraz ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych, Oficyna Wydawnicza Spółdzielni Pracy „Delta”, Warszawa 2009 oraz System Informacji Prawnej Lex Omega 44/2015, stan prawny na 7.01.2015), gdzie wyrażony został pogląd, że o uchwale nieistniejącej można mówić wtedy, gdy występują takie podstawowe uchybienia w zakresie elementów konstytucyjnych uchwały, jak np. brak wymaganej w ustawie lub statucie większości głosów do podjęcia uchwały.

Ustawodawca nie przewidział konstrukcji „uchwały negatywnej” tj. uchwały przegłosowanej negatywnie, a w ocenie Sądu konstrukcja taka nie istnieje. Uchwała jako akt wiążący członków spółdzielni i jej organy musi mieć określoną treść, natomiast „uchwała negatywna” w istocie takiej treści nie ma. Nie sposób przyjąć, że treścią „uchwały negatywnej” jest negacja projektu uchwały poddanej pod głosowanie, albowiem negacja projektu nie była przedmiotem głosowania, a więc nie może stanowić wyrazu woli walnego zgromadzenia. Nie jest oczywiste, że w przypadku poddania pod głosowanie dwóch projektów uchwał, jednego brzmiącego „ uchylić uchwałę rady nadzorczej”, a drugiego „odmówić uchYLENIA uchwały rady nadzorczej”, jeden z tych projektów uzyskałby odpowiednią większość głosów. Kolejnym problemem dotyczącym ustalenia hipotetycznej treści „uchwały negatywnej” jest okoliczność, że nie każdy projekt uchwały pozwala na skonstruowanie w sposób automatyczny i jednoznaczny jego negacji, czego przykładem mogą być chociażby inne projekty uchwał poddawane pod głosowanie na tym samym Zgromadzeniu (np. nr (...), (...)). W przypadku tych projektów nie jest już oczywiste czy negacja miałaby dotyczyć samego zobowiązania wskazanego w projekcie, czy też warunków lub terminów jego wykonania.

W tej sytuacji należy przyjąć, że zaskarżone uchwały nie zostały podjęte w rozumieniu przepisów art. 41 § 2 prawa spółdzielczego, 8³ ust. 9 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i § 27 statutu pozwanej Spółdzielni i nie mają żadnej treści, a co za tym idzie zaskarżone uchwały nie istnieją. W konsekwencji nie mogą być one podstawą żądania zgłoszonego w trybie art. 42 § 3 prawa spółdzielczego, co skutkowało oddaleniem powództw.

Na marginesie należy zauważyć, że stronom przysługują inne środki prawne pozwalające na dokonanie kontroli kwestionowanej przez powodów uchwały Rady Nadzorczej nr (...), co sprowadza się w istocie do kontrolowania prawidłowości naliczenia wysokości odpisu na fundusz remontowy, z których to środków strony już w przeszłości korzystały występując ze stosownymi powództwami przed Sądem Rejonowym w Gliwicach.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o przepis art. 102 k.p.c.- wobec wypowiedzi powodów w tym zakresie na ostatniej rozprawie. Uznano że zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek gdy obie strony (spółdzielnia i spółdzielcy) w dobrej wierze prowadziły spór, w którym zastosowano nieadekwatne do sytuacji środki prawne. Zdaniem Sądu Spółdzielnia w realiach sprawy nie powinna obciążać powodów kosztami a winny one pozostać w kosztach obsługi prawnej spółdzielni.